

ЕТАПИ ТА МЕТОДИ ПРИЙНЯТТЯ УПРАВЛІНСЬКИХ РІШЕНЬ

Н. О. Петренко, студентка

Сумський державний університет

У статті досліджено етапи прийняття управлінського рішення. Узагальнено методики прийняття управлінських рішень. Проаналізовано етапи реалізації управлінського рішення.

Ключові слова: рішення, управлінське рішення, прийняття рішення, етапи прийняття рішення.

Актуальність досліджуваної теми полягає в тому, що успіх будь-якого підприємства, організації багато в чому залежить від якості прийнятих рішень, необхідно розуміти через які етапи і методи прийняття необхідно діяти для швидкого та вигідного результату.

Таблиця 1 – Окремі підходи до визначення поняття «управлінське рішення»

Автор	Джерело	Визначення
Приймак В.М.	[1, с. 530]	це комплекс заходів щодо вибору оптимального варіанта з множини можливих, здійснених менеджером або групою менеджерів у межах своїх посадових повноважень і компетенції та спрямований на досягнення різноманітних цілей організації.
Лазарєв В.Н.	[2, с. 7]	це творча, вольова дія суб'єкта управління на основі знань об'єктивних законів функціонування керованої системи і аналізу інформації про її функціонування, що складається в виборі мети, програми і способів діяльності колективу по вирішенню проблеми або зміни мети.
Кабушкін Н.І.	[3, с. 199]	вибір альтернатив; акт направлений на вирішення проблемних ситуацій

В роботі [4, с. 44] зазначається, що ухвалення управлінських рішень в складних ситуаціях вимагає застосування раціональних технологій, що складаються з послідовності взаємопов'язаних етапів.

Зазвичай процес прийняття рішень охоплює три основних фази: підготовка, прийняття і реалізація. Так, Г. Саймон [5, с. 195-210] виділяє, і описує три етапи: пошук причин, що викликають необхідність прийняття рішень, розвідувальна діяльність; продумування,

розвиток і аналіз можливих напрямків діяльності - проектна діяльність; вибір певного курсу діяльності з можливих - діяльність по вибору.

М. Мескон, М. Альберт і Ф. Хедоурі [6, с. 202-207] проводять більш детальне розбиття процесу прийняття рішення: діагностика проблеми; формулювання обмежень і критеріїв прийняття рішень; визначення альтернатив; оцінка альтернатив; вибір альтернатив; реалізація альтернативи; отримання зворотного зв'язку і коректування рішення.

Узагальнення описаних у науковій літературі методичних підходів до процесу прийняття рішень: 1) постановка проблеми: використовуються метод економічного аналізу та прогнозування для об'єктивного оцінювання поточного стану фірми як економічного суб'єкта й передбачення ситуації, якщо нічого не змінювати; 2) виявлення способів вирішення проблеми: метод інверсій – подивитися на функції об'єкта з іншого боку; метод морфологічного аналізу – допомагає перебороти труднощі в разі великої кількості комбінацій можливих рішень; метод Делфі – на випадок, коли групу експертів неможливо зібрати разом; метод «кінчісио» - на розгляд передається проект рішення і в письмовій формі надаються зауваження; метод моделювання – ситуація моделюється у конкретній ситуації реального життя, що не зручно вивчати у природних умовах; Метод підбирається індивідуально до кожної ситуації, також можливе комбінування; 3) оцінка варіантів і вибір найкращого рішення: на практиці частіше приймають задовільні рішення, оскільки вкладаються в рамки обмежень і забезпечують поліпшення ситуації. Необхідно обов'язково враховувати позитивні та негативні наслідки реалізації, слід зважати на фактори невизначеності та ризику; 4) реалізація рішення: розпочинається після прийняття і схвалення, представляється план реалізації, що для складних рішень формується у вигляді мережного графіку з послідовністю виконання робіт та тривалістю, а для простих методами прямого адміністрування, розпорядництва та економічними методами.

Застосування тих чи інших методів залежить від розв'язуваної проблеми, поставленої мети, можливостей і ресурсів людини, що приймає рішення, і зовнішньої ситуації. Менеджер має знати переваги та недоліки кожного методу, в яких ситуаціях їх доцільно використовувати, комбінувати. Необхідно створювати нові методи, адже світ прагне до швидких змін, виникають проблеми, котрі потребують модернізованих методів прийняття рішень.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ:

1. Приймак В. М. Управлінське рішення / В. М. Приймак // Міждисциплінарний словник з менеджменту / За ред. Д.М. Черваньова, О.І. Жилінської. – К.: Нічлава, 2011. – с. 529-530.
2. Лазарев, В. Н. Управленческие решения : текст лекций / В. Н. Лазарев. – Ульяновск : УлГТУ, 2011. – с. 6-8.

3. Кабушкин, Н. И. Основы менеджмента : учеб. пособие / Н.И. Кабушкин. – 11-е изд., испр. – М. : Новое издание, 2009. – с. 198-202.
4. Фахрутдинова, А. З. Разработка управленческого решения : учеб. пособие [Электронный ресурс] / А. З. Фахрутдинова. – 2-е изд., перераб. и доп. – Новосибирск : СибАГС, 2012. – 212 с. – С. 44-52
5. Саймон Г. А. Менеджмент в организациях / Г. А. Саймон, Д.У. Смитбург, В.А. Томпсон. – М.: РАГС, 1995 – С. 195-210.
6. Мескон М. Основы менеджмента: пер. с англ. / М. Мескон, М. Альберт і Ф. Хедоурі. – М: Дело, 1998. – 704 с.

Матеріали надійшли 12 лютого 2018 р.